

Den blinde Maler

Aarhus Teater · Studio

Premiere 7. april 2000

Den blinde Maler

Af Nikoline Werdelin

Iscenesættelse ... Inger Eilersen
Scenografi ... Jesper Corneliussen
Lysdesign ... Jens Holm Larsen
Lyddesign ... Kim Engelbrecht

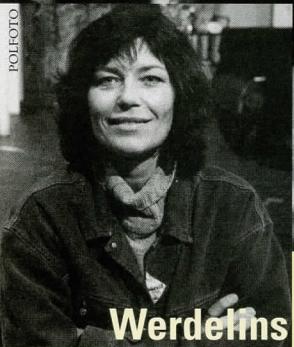
Forestillingens varighed: ca. 2 timer 20 min. inkl. pause

Søren Sibast ... Jens Zacho Böye
Isabel ... Anne-Vibeke Mogensen
Helga ... Lotte Munk
Joy ... Camilla Einfeldt

Premiere 7. april 2000 Aarhus Teater · Studio

SØREN: Inden i malingen ligger alt hvad jeg ved. Det hele hænger derhenne. Jeg HAR ikke mere.

Werdelins vederstyggelige verden

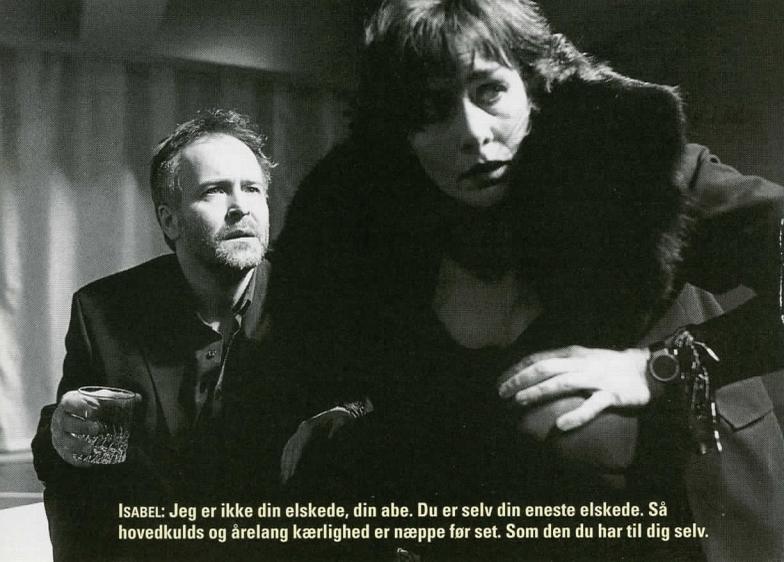
Blind er noget af det eneste, man ikke kan beskyldte Nikoline Werdelin for at være. Tværtimod har hun et næsten uhyggeligt syn, sådan en besk blanding af røntgen og ultralydsscanning, der opfanger alt det mest utitalende og ulidelige hos os.

For det er netop os, hendes samtidige, Werdelin iagttager og forstår så ejendommeligt eksakt. Både i sine tegneserier og sin dramatik afslører hun, at hun tilsyneladende kender os lige så godt som sine gamle skolekammerater. Hun er fortrolig med vores liv i alle dets detaljer, fra badeværelset til bardisken. I hvert fald os, der mentalt befinder os i slutningen af 20'erne (dvs. konkret helt frem til midten af 40'erne): Os, der tilhører sidste århundredes mest rastløse generation. Os, der har været de ubetinget mest selvoptagede. Os, der har leflet umætteligt

for at blive bekræftet, bekræftet, bekræftet. Os, der har jagtet drømmen om den store kærlighed – men også os, der ofte har måttet konstatere, at selvforelskelsen ikke var gengældt. Os, der er så blinde, når det gælder os selv.

Evigt-på-slankekur-hundyr

Werdelin er født i 1960. Men allerede i 1980'erne fik hun danskernes respekt med tegneserierne i *Politiken* og *Alt for Damerne*, f.eks. *Café*, *Homo Metropolis* og *2900 Hellenup*. I sine satiriske striber har hun ikke mindst kastet sig over kvinderne. Over evigt-på-slankekur-hunddyrene, der hænger over cappuccinoen på cafébordet og snakker om endnu et uopnåeligt forhold. Over de åh-så-selvstændige kvinder, der erklærer sig fri-

ISABEL: Jeg er ikke din elskede, din abe. Du er selv din eneste elskede. Så hovedkuld og årelang kærlighed er næppe før set. Som den du har til dig selv.

gjorte og karrierefikserede, men som i virkeligheden kun længes efter den bekræftelse, der ligger i at blive elsket af nogen og allerhelst den uopnåelige. Og de jeg-er-ikke-konfliktskydøtre, der hele deres liv kæmper for at blive fri af deres mødre – og omvendt. Appelsinhud er jo arveligt, ikke sandt?

I 1990'erne debuterede Werdelin så som dramatiker, nemlig i 1997 med skuespillet *Liebhaberne*, der blev opført på Husets Teater og senere på Svalegangen. Men instruktionstrangen voksede, og i 1999 udvidede hun scenedomænet ved også at iscenesætte sit næste stykke, nemlig *Den blinde Maler* på Husets Teater.

Kikkertoperation uden bedøvelse

Både i tegneserierne og i dramatikken tvinger Werdelin alt det grimme frem i lyset. Hun vil helt ind på vrangen. Som ved en kikkertoperation fører hun sonden med det altafslørende kamerahoved dybt ind i tankerne – og bagtankerne – på os. Hun helmer ikke, førend hun har fået de værste pinligheder frem på skærmen, forstørret til det monstrose. Og selvfølgelig foregår alt uden bedøvelse. Jo mere ondt, det gør, jo mere målrettet dissekerer hun. Det utrolige er, at hun faktisk får os til at grine samtidig. Grine sådan en skinger og næsten hånlige latter, der afslører, at enhver modsigelse er opgivet. Men også en lettet latter. For endelig har nogen sagt det hele, som det er. Derved opfører Werdelin sig på mange måder som sin tids Panduro. Hun spanker, hun udleverer, hun starter oprør. Men ligesom Panduro elskede sit borgerskab i 1970'erne, så holder Werdelin af sine nutidspersoner.

Selv hører Werdelin hjemme i det bedre borgerskab og de kunstneriske kredse. Det afsløres af hendes indgående kendskab til artsfællerne i Strandvejsvillaerne og deres diskussioner

af mønstret på servietterne. Men det gør hende ikke mindre interessant for os uden BMW. I det hele taget er det livet og mennesker her og nu, der optager hende, Hellerup såvel som Herlev. Hendes replikker er da også snuppet af, præcis som vores sætninger er det i virkeligheden. Og ligesom i tegneseriestriberne rammer ordene i replikkerne ofte med uhyggelig præcision. Der mangler desuden gerne den sidste sætning – den må tilskueren selv gætte sig til. Samtidig understreger de uafsluttede replikker, hvor dårlige hendes personer er til at tale sammen. De vil så gerne have hinanden til at fortælle hemmeligheder, men i virkeligheden hører de aldrig rigtigt efter, hvad der bliver sagt. Og hemmelighederne kommer aldrig rigtig frem – dem må tilskueren som regel selv gætte sig til.

Boheme-ego med sprut og kvinder

I *Den blinde Maler* har Werdelin imidlertid udvidet sin horisont – både ved at gøre hovedpersonen til mand og til midaldrende. Hendes Søren Sibast er en succesfuld kunstner, udadtil i hvert fald, og han er atypisk for hendes figurer, fordi han hverken er optaget af materielle goder eller af den store kærlighed. Han er meget simple. Hans boheme-ego er nemlig kun drevet af to grundbehov: Sprut og kvinder. Ellers kan han ikke male. Selv er han i tvivl om, hvilken kraft, der er den stærkeste livsinspiration – flasken eller kvindekroppen. Derfor forsyner han sig konstant med overdoser af begge dele. Han skal jo inspireres, han skal jo skabe, hans talent skal jo blomstre... Werdelins pointe er, at så enkelt kan man næppe leve – ikke hvis man indtager andre i sit liv. Det bliver i hvert fald de andre, der kommer til at betale prisen: i dette tilfælde de kvinder, der ser det som deres opgave at prøve at gøre ham lykkelig – selv om han

SØREN: Hvorfor er alle mine kvinder defekte?
De sender mig defekte kvinder, så jeg tror
det er mig, der ikke kan elske! Først en gold,
så en grim – så en dum!

selv til enhver tid afviser at overtage deres idealer om 'det gode liv'.

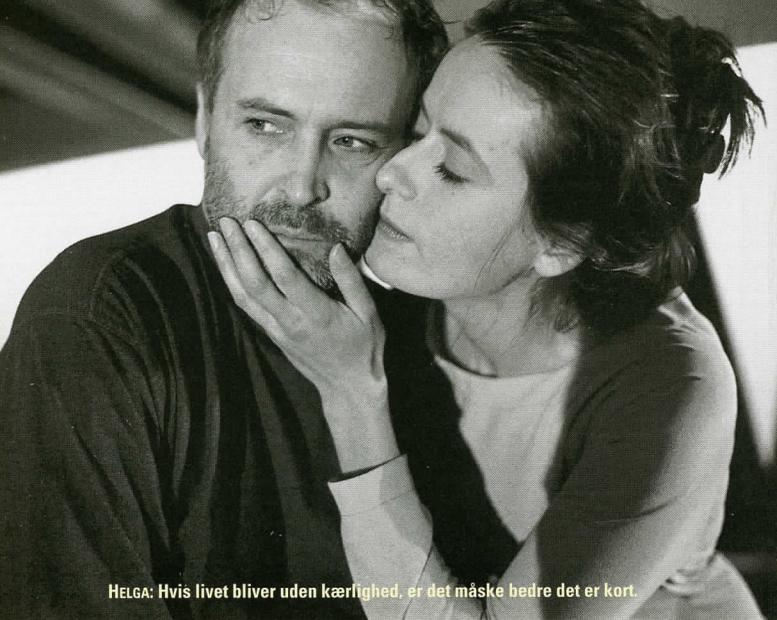
Stykket er uden nåde. Der bliver ikke pyntet på Den Store Kunstner og hans livsløgn. Tværtimod udpensles alle detaljer omkring dette alkoholstinkende røvhul af en charmeur.

Nutiden, der aldrig slutter

Naturligvis skal slutningen ikke røbes her. Men formodentlig er netop slutningen det svageste punkt, sådan dramaturgisk set. Måske er det ikke så overraskende. En kunstner som Werdelin har netop i sine tegneserier haft dén kontinuerlige pointe, at

der altid vil komme en stribe til. Tilsvarende er hendes dramatik så u hæmmet suget ud af virkeligheden, at det ville være urealistisk at påstå, at handlingen vitterlig slutter, bare fordi stykket gør det. Ambitionen om at skabe en formfuldendt slutning i et Werdelin-stykke må derfor nødvendigvis være en noget af en selvmodsigelse. Desuden holder vi jo ikke op med at være vederstyggelige, fordi vi bliver skildret af Nikoline Werdelin. Vi finder bare ud af, at vi er flere, der er blinde.

Anne Middelboe Christensen, f. 1964, cand.mag. og teateranmelder ved Dagbladet Information.

HELGA: Hvis livet bliver uden kærlighed, er det måske bedre det er kort.

- Musik: Richard Wagner, Nick Cave, Tom Waits
- Forestillingsleder: Eva Nevel
- Suffli: Birgitte Hansen
- Afvikling lys/lyd: Jeppe Larris
- Afvikling scene: Erik Wisler
- Teatermaler: Anne-Marie Kjær
- Leder af snedkersal: Kai Johansen
- Kostumiere: Hanne Gissel, Mehmet Hilmi
- Kostumeassistent: Kirsten Thomsen
- Frisør: Britta Høxbro
- Rekvirører: Viggo Bay, Steen Jonassen
- Urpremiere: 27. februar 1999, Husets Teater
- Teaterforlag: Danske Dramatikeres Forbund
- Teknisk chef: Jens Ravn
- Dekorationschef: Jørn Walsøe
- Teatersekretær & markedsføringschef: Leif Due
- Teaterchef: Palle Jul Jørgensen
- Programredaktion: Jørgen Heiner, Agnete Krogh og Leif Due
- Foto fra afsluttende prøver: Jan Jul
- Plakat & program lay-out: Smidstrup Grafisk Bureau
- Tryk: C.C. Print 92 ApS

Aarhus Teater støttes af
Århus Amt

Nykredit

MORGENAVISEN
Jyllands-Posten

Martin

Joy: Du har jo udstillet, sir' du. Folk må have hø i hovedet. Er du ikke ved at dø af grin, når de står og imponerer sig? Faktisk fortalte du mig hele din livshistorie i den bar.

I princippet er kærlighed udelelig, hvad forbindelsen mellem andre og ens eget selv angår. Ægte kærlighed er udtryk for en positiv indstilling og omfatter omsorg, respekt, ansvarsfølelse og viden. Det er ikke en affekt, der fremkaldes af en eller anden, men en aktiv stræben til gavn for den elskedes vækst og lykke, der bunder i ens egen evne til at elske.

ERICH FROMM: *Kunsten at elske*

Scenografi Jesper Corneliussen

Jesper Corneliussen har siden sin debut tilbage i 1985, arbejdet for de fleste danske scener samt i Sverige og Norge. Han har siden 1996 undervist på Statens Teaterskole.

Har bl.a. skabt scenografi til følgende forestillinger:

- *Und*, Mammut Teatret, 2000
- *Håndværkerne*, Husets Teater, 2000
- *Rosenkammeret*, Boldhus Teatret, 2000
- *Vandspejl*, Danseforestilling til den officielle åbning af DGI's vandkulturhus, 1999
- *Scener fra et Århundrede*, Gladsaxe Teater, 1999
- *Hvor var vi lykkelige*, Aarhus Teater, 1999
- *Disco Pigs*, Café Teatret, 1999
- *Snefugget og Øjeablet*, Husets Teater, 1999
- *Universets Engle*, Café Teatret, 1999
- *Massemordersken og hendes Venner*, Aalborg Teater, 1999
- *Den blinde Maler*, Husets Teater, 1999
- *Systema Naturae*, Den Anden Opera, 1998
- *Dion*, Aalborg Teater, 1998
- *Closer*, Odense Teater, 1998
- *Jesus*, Det Kongelige Teater, 1997
- *Spøgelsestøget*, Statens Teaterskole, 1997
- *Fyrtårnet*, Den Anden Opera, 1996
- *Pinochio*, Rogaland Teater, Norge, 1996
- *Penthesilea*, Rogaland Teater, Norge, 1996
- *Mysterier*, Husets Teater, 1996
- *Paradisets Børn*, Malmö Dramatiska Teater, 1995

Jesper Corneliussen er nomineret til Årets Reumert i kategorien Bedste Scenograf.

Isccenesættelse Inger Eilersen

Inger Eilersen er født 1957 og uddannet fra Statens Teaterskole i 1989. Siden 1998 har Inger Eilersen været leder af Jomfru Ane Teatret i Aalborg.

Har blandt andet instrueret følgende forestillinger:

- *Kattemosen*, Jomfru Ane Teatret, 1999
- *Natten synger sine Sange*, Jomfru Ane Teatret, 1999
- *3 centimeter fra Gud*, Radioteatret, 1998
- *Naboerne*, Mungo Park, 1998
- *Ulvetime*, Bådteatret, 1998
- *Storinkvisionen & Insomnia*, Hvidovre Teater, 1997
- *Det eneste Forår*, Radioteatret, 1997
- *Hævndronningen*, Radioteatret, 1996
- *Det Gode Menneske fra Sezuan*, Gladsaxe Teater, 1996
- *Kains Mærke*, Bonner Biennalen, 1996
- *Øje for Øje*, Holbæk Egnsteater, 1996
- *Hva' så Billy*, Børneteateret, 1996
- *Din Fars Onkel*, Radioteatret, 1995
- *Kains Mærke*, Husets Teater, 1995
- *Oleanna*, Det Kongelige Teater, 1995

Inger Eilersen har desuden undervist på Dramatikeruddannelsen ved Aarhus Teater, Opera Akademiet og på Statens Teaterskole.

Selvishhed og kærlighed til sig selv er på ingen måde identiske, men i virkeligheden modsætninger.

ERICH FROMM: *Kunsten at elske*

Så længe unge mænd finder én piges ben smukkere end en andens, så længe vil der i hvert fald findes skulpturer. Denne enkle menneskelige kraft til at skelne er basis for al kunst.

HENRY MOORE

At kunne blive grebet er at have anlæg for kunst: for at være kunstner må man gribe, fastholde, tvinge oplevelse til erindring, mindet til udtryk, materialet til form. Følelse er ikke alt for en kunstner, han må forstå sit håndværk og nyde det, kende dets regler og kunstgreb. Former og vedtægter, som kan tæmme den genstridige natur og underordne den kunstens lov. Kunsten behøver spænding og dialektisk modsætningsfylde for ikke kun at være en oversvømmelse af oplevet virkelighed.

ERNST FISCHER: *Kunstens nødvendighed*